

OSZUKAWAĆ (30) *vb impf*

o oraz drugie a jasne, pierwsze a pochylone (w tym 1 r. błędne znakowanie).

inf oszukawać (1). ◇ *praes 1 sg* oszukawam (6). ◇ *3 sg* oszukawa (4). ◇ *2 pl* oszukawacie (1). ◇ *3 pl* oszukawają (4). ◇ *praet 3 sg m* oszukawał (1). ◇ *3 pl m pers* oszukawali (1). ◇ *imp 2 sg* oszukawaj (1). ◇ *3 sg* niech, niechaj oszukawa (2). ◇ *2 pl* oszukawajcie (1). ◇ *con 1 sg f* by oszukawała (1). ◇ *3 pl m pers* by oszukawali (3). ◇ *part praes act* oszukawając (4).

Sł stp, Cn brak, Linde XVI – XVII w. s.v. oszukać.

Świadomie wprowadzać w błąd zwodzić; *seducere Vulg, PolAnt; decipere Mącz, PolAnt; fraudare, imponere Modrz, Vulg; defraudare Vulg; illudere PolAnt; circumscribere, fallere, ludificare, sycophantari Mącz; deludere JanStat* [w tym: kogo (20), co (2)] (30) : *Leop Eccli* 34/25; Ale iey Tobit mowił/ Milcz/ nie fráfuy fię/ zdrow ci ieft. A oná mu odpowiedziáá/ Iuż mi więcey nie powieday/ áni mię ofzukaway/ boć fyn moy vmárł *BibRadz Tob* 10/6, *Iob* 13/9; Winni też oni tego łupiełtwá/ co ofzukawáią ty ktorzy im borgowáli [!]: álbo ktorzy sie przá długow *KuczKat* 329; *BudBib Lev* 25/17; Ná ty wšytki [ubogich] Vrząd ma pilne baczenie y dozor mieć/ żeby ludzi nieofzukawáli zmysliwšy łobie iáką niemoc/ ábo vbołtwo. *ModrzBaz* 37v; Ale áza tym łpołobem Rzeczpołpolitá nie znácznie ofzukawáią [insigniter fraudatur]: gdy miáłto łtá dziewiáćdziesiá y dziewiáćci iezdnych/ tylko łto ná woynę idzie? *ModrzBaz* 121, 51v; *Oczko* 29; *SkarŻyw* 328; *CzechEp* 204; czeładz ze wšząd krádnie/ towárzylze ofzukawáią/ krewni á powinowáci nie do końcá przyáciéle *WerKaz* 288.

oszukawać czym (4): Ifch on thełko liczmanamy o pokrzykamy łyudzye ofchukawal *LibMal* 1545/96; *ModrzBaz* 135; *SkarŻyw* 57; á niewinné ludzi práwuiący sie ofzukawáli łumpty/ pracámi/ wydatki/ nakłády ich morduiąc niełpráwiedliwie *SarnStat* 954.

oszukawać na czym (1): Goździe/ gonty/ cegłę/ y inłze rzeczy/ tak máłe y mnieylze/ pod liczbá máią odbierác: bo ná tym Rzemiełnicy zwyłki ofzukawác Száfárze y Vrzędniki *GostGosp* 14.

W połączeniach szeregowych (2): *Decipio, Zdrádzám/ ofzukawam/ Podchodzę. Mącz* 35d, 199a.

W przeciwstawieniach: »oszukawać ... nadzieję zmacniać, wierność pokazować« (2): *NiemObr* 69; Słudzy áby pánom łwym byli poddáni/ nie ofzukawáiąc/ ále we wšytkim dobrá wierność pokázuiąc *WujNT Tit* 2/10.

Zwrot: »sam(ego) siebie oszukawać« = *se ipsum seducere PolAnt, Vulg* [szyk zmienny] (3): Niech żaden łámego łiebie nie ofzukawa *BibRadz 1.Cor* 3/18; *RejPosWstaw* [21²]v; Abowiem iefli kto mniema żeby czym był/ gdyż ni czym nie ieft/ łam łiebie ofzukawa. *WujNT Gal* 6/3.

Szeregi: »podchodzić, oszukawać« (1): *Circumscribo, Opifuyę. Podchodzę/ ofzukawam. Mącz* 374d. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»nie oszukawać ani zawodzić« (1): Włafność tedy wiáry prawdziwey ieft áby [...] tych ktorzy fię przez nię buduią/ nie ofzukawála áni záwodziłá/ ále we wšzelákiey prawdzie vpewniáiąc/ nádzieię zbáwienná zmacniáłá [!]. *NiemObr* 69.

»oszukawać, (i) zdradzać« [szyk 2:2] (4): *Mącz* 116d, 208d, 436b; iż tákiey niezbożności Papiéżá Rzymłkiego [Luter] wytrwác nie mogł: widząc iáko łwoie kramy rozfyłá/ y wykłádał/ po Niemieckiey źiemii/ indulty łwoie przedawáiąc/ á ludzi vbogich zdradzáiąc/ y ofzukawáiąc. *NiemObr* 153. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»zwodzić a oszukawać« (1): Teraz tedy niech was Ezechiafz nie zwodzi/ á niechay was w thym nie ofzukawa [*ne seducat et ne persuadeat*]/ áni mu wierźcie *BibRadz 2.Par 32/15*.

Synonimy: omylać, oszydzać, podchodzić, zdradzać, zwodzić.

Formacje współrdzenne cf SZUKAĆ.

Cf OSZUKAWAJĄCY, OSZUKAWANIE, OSZUKAWANY